

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תתקב

ערב שבת קודש
פרשת לך-לך
ז' במרחשוון ה'תשע"ב

יוצא לאור עלידי
מכון ליובאוויטש שעליד
צעירי-אגודת חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

ז' במרחשוון ה'תשע"ב - י"ד במרחשוון ה'תשע"ב

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ז' במרחשוון	הלי שאר אבות הטומאות פרק ט-יא.	הלי מלוה ולוה פרק טז.	מ"ע צז.
ש"ק	ח' במרחשוון	פרק יב-יד.	פרק יז.	מ"ע קה.
א'	ט' במרחשוון	פרק טו-יז.	פרק יח.	מ"ע קה.
ב'	י' במרחשוון	פרק יח-כ.	פרק יט.	מ"ע צח.
ג'	י"א במרחשוון	הלי טומאת אוכלין.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק כ.	מ"ע צח.
ד'	י"ב במרחשוון	פרק ד-ו.	פרק כא.	מ"ע צח.
ה'	י"ג במרחשוון	פרק ז-ט.	פרק כב.	מ"ע צח.
ו'	י"ד במרחשוון	פרק י-יב.	פרק כג.	מ"ע צח.

זמני השבוע*

תאריך	עלות השחר**		זמן זריחה	זמן ק"ש	זמן זריחה	זמן ציצית ותפילין	זמן זריחה	זמן זריחה	זמן זריחה
	לפני 120 ד'	לפני 72 ד'							
ו', ז' במרחשוון	3.59	4.46	5.07	6.07	8.40	11.24	11.54	4.48.8	5.14
ש"ק, ח' במ"ח	4.00	4.47	5.08	6.08	8.40	11.24	11.54	4.48.0	5.13
א', ט' במרחשוון	4.00	4.47	5.09	6.08	8.41	11.24	11.54	4.47.2	5.12
ב', י' במרחשוון	4.01	4.48	5.10	6.09	8.41	11.24	11.54	4.46.4	5.12
ג', י"א במרחשוון	4.02	4.49	5.11	6.10	8.42	11.24	11.54	4.45.7	5.11
ד', י"ב במרחשוון	4.03	4.50	5.11	6.11	8.42	11.24	11.54	4.44.9	5.10
ה', י"ג במרחשוון	4.03	4.50	5.12	6.12	8.43	11.25	11.55	4.44.2	5.10
ו', י"ד במרחשוון	4.04	4.51	5.13	6.13	8.43	11.25	11.55	4.43.6	5.09

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ז בסידורו (יסדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת		ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש
לך-לך	4:12	5:25	4:26	5:26	4:16	5:24	4:30	5:28	4:28
וירא	4:07	5:20	4:21	5:22	4:11	5:20	4:25	5:23	4:23

עורך ראשי: **מנחם מענדל ברוד** • עורך: **נחמיה קפלון** • הגהה: **יוסף יצחק אולידורט**

מו"ל: מכון ליובאוויטש שעליד צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

יו"ר: הרב **יוסף יצחק הכהן אהרונב**

כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il ISSN 0793-7474 אינטרנט:

מסירות נפש להכנסת נפש אלוקית גם בתינוק קטן

המשותף למצוות מילה וליום-הכיפורים מצד דרגתם ובחינת 'שמונה' שבשניהם ומצד תוכנם – הכניסה אל הקודש • משמעות אמרתו של ר' אברהם המלאך בשתי גרסאותיה – בעבודת האדם, ונתינת-הכוח שמקבל אדם בתחילת חייו במצוות מילה • הטעם הפנימי להלכה שמוהל צריך לחלל שבת כדי למול תינוק, ומה המסר החשוב הנלמד מכך בעבודת הפצת היהדות • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

שהם למעלה משם הוי': מילה - כמרומז בפסוק⁷ "מי יעלה לנו השמימה", ראשי-תיבות מילה וסופי-תיבות הוי"⁸, ותשובה (שנעשית עליידי הכניסה אל הקודש ביום הכיפורים) - כמו שכתוב⁹ "כי ביום הזה יכפר עליכם גו' לפני הוי' תטהרו", למעלה משם הוי"¹⁰.

ב. ועניין נוסף בשייכות המילה לכניסה אל הקודש - ששניהם קשורים עם מספר שמונה¹¹: מילה - שהיא ביום השמיני, "כדי שיעבור עליו שבת אחת"¹², היינו, שמילה היא למעלה משבת, כי שבת היא בחינת שביעי, ומילה היא בחינת שמיני, שזהו עניין "למנצח על השמינית"¹³, "על

א. על הפסוק¹ "בזאת יבוא אהרן אל הקודש", אמרו חז"ל² "באיזה זכות היה אהרן נכנס לבית קודש הקדשים .. זכות המילה היתה נכנסת עמו, שנאמר בזאת יבוא אהרן, זו המילה, כמה-דאת אמרת³ זאת בריתי אשר תשמרו".

ובביאור שייכות זכות המילה לכניסת הכהן הגדול אל הקודש ביום הכיפורים - איתא במאמר של כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע⁴ (שאמרו גם כ"ק מו"ח אדמו"ר) שמילה ותשובה [תכלית ומטרת הכניסה אל הקודש - "לכפר על בני-ישראל גו' אחת בשנה"⁵] עניינם אחד, כי, תשובה היא על דרך עניין המילה, כמו שכתוב⁶ "ומלתם את ערלת לבבכם", אלא שתשובה היא הסרת הערלה ברוחניות, ומילה היא הסרת הערלה בגשמיות. ומבואר במאמר גודל מעלת מילה ותשובה -

(7) נצבים ל, יב.
(8) תקו"ז תכ"ב (סה, ב, טו, א). ת"ע (קלא, רע"א). וראה תו"א ס"פ לך לך.
(9) אחרי טו, ל.
(10) ראה לקו"ת אחרי כו, ג ואילך.
(11) בהבא לקמן - ראה גם סה"מ מלוקט ח"ה ע' טו ואילך. שם ע' רלה. וש"נ.
(12) ראה ויק"ר פכ"ז, יו"ד. זח"ג מד, א (ברע"מ).
(13) תהלים יב, א.

(1) אחרי טז, ג.
(2) שמו"ר פל"ח, ח. וש"נ.
(3) לך לך יז, יו"ד.
(4) ראה סה"מ תרנ"ד ע' קי ואילך. וראה גם סה"מ תרנ"ג ע' קצב ואילך. תרנ"ז ע' קא ואילך.
(5) אחרי טז, לד.
(6) עקב יו"ד, טז.

מילה שניתנה בשמיני¹⁴.

ומזה מובן שגדלה מעלת המילה גם לגבי תשובה (אף שעניינם אחד) - כי, תשובה היא ברוחניות, וכמו שכתב רבינו הזקן בתניא²² ש"עיקר התשובה בלב", מה שאין כן מילה היא בגשמיות, וכיון שהמילה נמשכת למטה יותר, בגשמיות דווקא, על כורתך צריך לומר, שמעלתה גדולה יותר, כאמור, שכל הגבוה יותר יורד למטה יותר.

ועל-פי זה יש לבאר הטעם לכך שמצות מילה נאמרה לפני מתן-תורה, ואפילו לפני גלות מצרים ויציאת מצרים, שאז היה העולם חומרי ביותר (דלא כפסה, שעם היותו קודם מתן תורה, הרי זה לאחר שנעשה קצת בירור וזיכוך על-ידי כור הברזל דגלות מצרים²³) - כי, מצות מילה היא למעלה מעלה ביותר, ולכן ביכולתה לירד למטה מטה ביותר.

ד. וזהו ש"תחלת כניסת נפש זו הקדושה היא .. במצות מילה" - שבזה מתבטא תוכן כללות עבודתו של יהודי להמשיך מלמעלה מעלה ביותר למטה מטה ביותר:

ובהקדם הסיפור הידוע²⁴ אודות רבינו הזקן, שכאשר התכונן לחזור ממעזריטש לביתו, ליווהו ר' אברהם המלאך אל המרכבה, וטרם שעלה רבינו הזקן על המרכבה, פנה ר' אברהם המלאך אל בעל-העגלה ואמר לו: "שמיים די פערד זיי זאָלן ווערן אויס פערד" (=הכה את הסוסים שיחדלו להיות סוסים). נוסחה אחרת: "שמיים די פערד זיי זאָלן וויסן אז זיי זיינען פערד" (=הכה את הסוסים שידעו שהם סוסים). ובשמעו זאת, אמר רבינו הזקן, שנתחדשה אצלו דרך חדשה בעבודת ה', והחליט להישאר עוד משך זמן במעזריטש, כדי לקלוט גם דרך זו.

והעניין בזה - שעבודתו של יהודי היא להמשיך העניינים הנעלים ביותר למטה מטה ביותר, בגשמיות ובחומריות, ועל-ידי זה להעלות את החומריות והגשמיות ולעשות מהם רוחניות. ושני אופנים-שליבים בזה: א) להכות את הסוסים שידעו שהם סוסים - לידע פחיתות הערך של העניינים

והכניסה אל הקודש - שקשורה עם השמונה בגדים של כהן גדול¹⁵. וכמבואר במאמר, שאף שכניסת הכהן גדול לקדש הקדשים ביום הכיפורים היא בארבעה בגדים¹⁶, הרי זה בכוח השמונה בגדים שהיה לובש בשאר הזמנים.

ג. ויש להוסיף, שתוכנה של מצות מילה כשלעצמה הוא על דרך ובודגמת הכניסה אל הקודש - כמו שכתב רבינו הזקן בשולחן ערוך (במהדורא בתרא)¹⁷ ש"תחלת כניסת נפש זו הקדושה היא .. במצות מילה".

והעניין בזה:

החידוש שבמצות מילה - שהקדושה נמשכת וחדרת למטה מטה, בבשר הגוף הגשמי, "בריתי בבשרכם לברית עולם"¹⁸. וכיון שהמשכת הקדושה למטה ביותר אינה יכולה להיות אלא על-ידי דרגא עליונה ביותר, כידוע¹⁹ הכלל שכל הגבוה ביותר יורד למטה ביותר, על כורתך צריך לומר, שהקדושה שנמשכת בבשר הגוף הגשמי על-ידי מצות מילה היא דרגא נעלית ביותר, בחינת שמיני, שלכן בכוחה לירד למטה ביותר.

ויש לומר, שדרגת הקדושה שנמשכת על-ידי המילה, בחינת שמיני, היא על דרך ההמשכה והגילוי שבשמיני-עצרת, שעל זה נאמר²⁰ "יהיו לך לבדך ואין לזרים אתך"²¹.

14) מנחות מג. ב.

15) להעיר ממארוז"ל "מפני מה כה"ג משמש בשמונה בגדים, אלא כנגד מילה שהיא לשמונה ימים" (ויק"ר פכ"א, י"ד - הובא בסה"מ תרנ"ג ותרנ"ז שם).

16) בסה"מ תרנ"ד שם (בשוה"ג): "וזהו שהכהו ה' לובש ח' בגדים שהוא כנגד שמונה ימי המילה". ומוסיף, "אצ"ל, דצ"ע דכה"ג ביו"כ בקדה"ק ה' משמש בד' בגדי לבן" [אראה תורת לוי"צ ע' שמב: "ביוהכ"פ .. כתיב בזאת יבוא אהרן אל הקודש, שזכות המילה נכנסת עמו כדרו"ל, מילה הוא בחי' .. הח' .. ואם שביוהכ"פ ה' עבודתו בד' בגדי לבן, אך היו ב"פ ד', בגדי לבן דשחרית ודבין הערביים, ביחד הם ח""].

17) או"ח סו"ד.

18) לך לך יז, יג.

19) ראה לקו"ת אמור לד, ג. שלח לו, א. בלק עג, ד. מטות פא, ב. ראה יט, ג. ובכ"מ.

20) משלי ה, יז. וראה סה"מ מלוקט שם ע' כג. וש"נ.

21) כ"ה בזכרון אחדים (המו"ל).

22) פכ"ט (לו, ב). שם אנה"ק ס"י (קטו, ב).

23) ראה תו"א יתרו עד, סע"א ואילך. ובכ"מ.

24) לקו"ד ח"א ל, א.

- דלכאורה²⁹, על-פי הכלל³⁰ שאין אומרים לאדם חטא כדי שיזכה חברך, למה יעשה המוהל מעשה חילול שבת בשביל מילת התינוק?

ועל אחת כמה וכמה בנדון דידן, שהמוהל (שצריך לעשות מעשה חילול שבת בשביל המילה) הוא גדול המחויב במצוות [כולל גם במצוות מילה, כדרשת חז"ל³¹ "המל ימול"³², הן מילה והן פריעה (שהרי "מל ולא פרע כאילו לא מל"³³)], וענינו ברוחניות, שהעביר מעצמו (לא רק

הגשמיים והחומריים, ועל-ידי זה יוכל לפעול - (ב) שיחדלו להיות סוסים - לעשות מהגשמיות רוחניות.

וכדי שתהיה אפשרות להמשיך העניינים הנעלים למטה, ולעשות מהגשמיות רוחניות - יש צורך בנתינת כוח מלמעלה, אתערותא דלעילא. וזהו הטעם שמצוות מילה היא ביום השמיני, כאמור, "כדי שיעבור עליו שבת אחת" - נתינת כוח מבחינה שלמעלה גם משבת ש"מקדשא

כיון שהמילה נמשכת למטה יותר בגשמיות דווקא, על כורחך צריך לומר, שמעלתה גדולה יותר, כאמור שכל הגבוה יותר יורד למטה יותר

גסות הרע, אלא) גם דקות הרע³⁴], ואילו הנימול הוא קטן שלא הגיע לחינוך, ואם כן, למה יעשה המוהל מעשה חילול שבת בשביל מילת התינוק? ובפרט שהמילה עצמה יכולה להיות גם לאחר השבת, והמדובר הוא בנוגע לזמן המילה בלבד - שהמוהל צריך לעשות מעשה חילול שבת כדי שלא לדחות את המילה מיום השמיני (שחל בשבת) ליום המחרת!

וההסברה בזה - ברוחניות העניינים: ידוע³⁵ ש"גמר ועיקר כניסת נפש הקדושה באדם הוא ב"ג שנים ויום אחד", ו"תחלת כניסת נפש זו הקדושה היא . . . במצות מילה". וכיון שמדובר אודות כניסת נפש הקדושה, נפש האלקית, שהיא נצחית, מובן, שגם יום אחד (מעת לעת, כ"ד שעות) הוא עניין נצחי³⁶, שלכן אין

וקיימא²⁵, כדי שתוכל להיות המשכת הקדושה למטה בגשמיות ובחומריות (החל מהבשר הגשמי של גוף האדם), ולעשות מהגשמיות רוחניות.

* * *

ה. ההתעסקות בפעולה על הזולת, לגלות את הנפש האלקית שבו, צריכה להיות מתוך הנחת עצמותו, "אוועקלייגן זיך מיט זיינע עניינים", אפילו עניני קדושה, שזהו עניין מסירת הנפש ברוחניות.

ועניין זה מודגש במצות מילה שדוחה שבת, כמו שכתוב²⁶ "וביום השמיני ימול", "אפילו בשבת"²⁷:

ובהקדמה - שבשלמא בנוגע לקרבנות ציבור שדוחין את השבת²⁸, יש בהם ב' מעלות: א) עבודת המקדש, (ב) צורך הציבור; מה שאין כן מצות מילה, אינה עבודת המקדש, ושייכת ליחיד, ואף על-פי-כן, דוחה את השבת.

וצריך להבין הטעם שמצות מילה דוחה שבת

(29) ראה גם לקו"ש שם ע' 58.

(30) שבת ד, א. וש"נ.

(31) ירושלמי שבת פ"ט ה"ב. ע"ז כז, א.

(32) לך לך יז, ג.

(33) שבת קלו, רע"ב (במשנה).

(34) ראה תניא אנה"ק ס"ד (קה, ב). ובכ"מ.

(35) שו"ע אדה"ז אר"ח (מהדו"ב) סוס"ד.

(36) בזכרון אחרים: ע"ד המבואר בתניא (פכ"ה) ש"יחוד זה למעלה הוא נצחי לעולם ועד . . . אלא שלמטה הוא תחת הזמן כו".

(25) ביצה יז, א.

(26) תזריע יב, ג.

(27) שבת קלב, א. וראה בארוכה לקו"ש חל"ה ע' 53 ואילך (מהתועדות זו). וש"נ.

(28) משנה רפ"ב דתמורה (יד, א).

וכך צריך המוהל להיות מוכן למול את התינוק, לפעול כניסת נפשו הקדושה, בכל האופנים: אם זמן המילה חל באמצע השבוע - ימול באמצע השבוע, ללא מסירת־נפש, ואם זמן המילה הוא בשבת - ימסור נפשו לעשות מעשה חילול שבת וימול בשבת.

אבל אם המוהל עושה את החשבונות שלו, שאם המילה תהיה בזמן הנוח לו, אזי ימול, מה שאין כן בזמן שאינו נוח לו, כמו בשבת, אזי ידחה את המילה ליום ראשון (ולכל היותר יחפש משהו אחר שיהיה מוכן למול בשבת) - אינו יכול למול גם ביום ראשון, כי, הגישה של עשיית חשבונות היא היפך תנועת המסירת־נפש, וכשחסרה אצל המוהל תנועת המסירת־נפש אינו יכול לפעול כניסת והתגלות נפש האלקית⁴¹, ועל זה נאמר⁴² "איש הירא ורך הלבב (שחסרה אצלו תנועת המסירת־נפש) עבודתו פסולה"; ורק כשעבודתו היא ללא חשבונות, מתוך תנועה של מסירת נפש, "אז ער גיט זיך אַוועק אינגאַנצן", ועושה זאת בשמחה⁴³ ("אשר שש לעשות צדק בגילה"⁴²), אזי פועל אצל התינוק כניסת והתגלות נפש האלקית, ויגדל להיות "אָ מסירת נפש איד, און אַ פריילעכער איד" [=יהודי של מסירת נפש ויהודי שמת].

ז. ויש להוסיף, שעל־פי האמור שמצות מילה צריכה להיות מתוך תנועה של מסירת־נפש למול אפילו בשבת, מובן, שמילה בשבת היא (לא באופן שהשבת דחווה אצל המילה, אלא) באופן שהשבת הותרה אצל המילה⁴⁴:

ובהקדמה - שבנוגע לכלל בכל התורה כולה שעשה דוחה לא תעשה⁴⁵ יש שקלא־וטריא אם זה באופן שהלא־תעשה דחווה או גם הותרה⁴⁶, אבל בנוגע למילה בשבת, הרי, על־פי הנ"ל אי־אפשר לומר שהשבת דחווה אצל המילה, כי אם שהשבת

לדחות את המילה אפילו ביום אחד. ובשביל לפעול כניסת נפש הקדושה אצל יהודי יש לילך במסירת נפש, להניח את עצמו וכל ענייניו, גם עניני קדושה - כמו מעשה חילול שבת של המוהל, בשביל כניסת נפש הקדושה בתינוק עלידי המילה.

וזהו גם תוכן הסיפור שפעם ביום הכיפורים אחר תפלת שחרית, פשט רבינו הזקן את הטלית והקיסטל, והלך לקצה העיר, וקיצץ עצים ובישל מרק להחיות נפשה של יולדת שדרה שם³⁷. - בין הטענות שהיו למתנגדים על רבינו הזקן היתה גם טענה על מאורע זה: למה עשה זאת בעצמו ולא שלח משהו אחר? והשיב רבינו הזקן: בפיקוח־נפש - "מצוה בגדול"³⁸, ולא מצאתי משהו גדול יותר.

ו. ליתר ביאור:

כניסת והתגלות נפש האלקית עלידי המילה נעשית רק כאשר המוהל מוכן להניח את עצמו ולילך על מסירת נפש בשביל עניין זה - שאם יהיה צורך למול בשבת, ימסור נפשו לעשות מעשה חילול שבת וימול בשבת.

כלומר: אין הכוונה שצריך לחפש מסירת נפש, כי אם, שצריך לעשות עבודתו בכל האופנים, וכשיש צורך במסירת נפש, הרי הוא מוכן גם למסירת נפש - על דרך המבואר בדרושי חסידות³⁹ החילוק בין המסירת־נפש של רבי עקיבא למסירת־נפש של אברהם אבינו, שרבי עקיבא חיפש את המעלה של מסירת נפש, באמרו "כל ימי הייתי מצטער כו' מתי יבוא לידי ואקיימנו"⁴⁰, מה שאין כן אברהם אבינו לא חיפש את המעלה של מסירת נפש, אלא היה מסור ונתון לקיים את רצונו של הקב"ה בכל האופנים: אם יוכל לקיים את רצונו של הקב"ה ללא מסירת־נפש, מה טוב, ואם לאו, מוכן הוא למסור את נפשו בשביל קיום רצונו של הקב"ה.

41 ראה לקו"ש ח"א ע' 272, ס"ד, ועוד.

42 בנוסח "הרחמן" לברית מילה.

43 ראה גם שבת קל, א. מגילה טז, ב.

44 ראה לקו"ש ח"א שם ס"א, ובהערות שם.

45 יבמות ג, סע"ב.

46 ראה שאגת ארי' סי' כט"ל. וראה גם לקו"ש חט"ז ע' 237,

ובהערות 38-39 שם. וש"נ.

37 ראה גם תורת מנחם - התוועדויות ח"א ע' 44. וש"נ.

38 ראה יומא פד, ב. שו"ע אדה"ז או"ח ששכ"ח סי"ג.

39 סה"מ הש"ת ע' ו. ע' טו. ע' 30. סה"ש תש"ג ע' 94. ועוד.

40 ברכות סא, ב.

הדבר שמצות מילה כשלעצמה יכולה להתקיים גם ללא דחיית השבת, שהרי עניין עיקרי במילה היא תנועת המסירת־נפש למול ביום השמיני בכל האופנים, הן בחול והן בשבת, ואם אינו מוכן למול בשבת אינו יכול למול גם בחול, ועל כורחך צריך לומר, שהשבת הותרה אצל המילה, היינו, שבנוגע למילה לא נאמר מלכתחילה האיסור של חילול שבת.

(מראשי־דברים בעת ברית מילה, א' דר"ח כסלו ה'תשי"ב, ומהתוועדות ליל שמחת־תורה ה'תשי"א. תורת־מנחם כרך ד, עמ' קמ"קמב; כרך ב עמ' 37-40 - בלתי מוגה)

הותרה אצל המילה.
וההסברה בזה:

מהחילוקים שבין דחוייה להותרה - שהצורך לדחות את הלאו מפני העשה מורה על קיומו של הלאו גם במקום העשה, היינו, שיש אפשרות לקיים את העשה כשלעצמו גם ללא דחיית הלאו, במקום שאין לאו, והחידוש הוא, שגם במקום שיש לאו, נדחה הלאו מפני העשה; ואילו היתר הלאו מפני העשה, פירושו, שהלאו לא נאמר מלכתחילה במקום העשה.

וכיון שמצות מילה צריך להיות מתוך תנועה של מסירת־נפש למול אפילו בשבת, אי־אפשר לומר שהשבת דחוייה אצל המילה, שמשמעות

מינוי ל'התקשרות'

**אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'
ישירות הביתה באמצעות הדואר**

מינוי לשנה: 177 ש"ח (ב-4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 88 ש"ח (ב-2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:
'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840.

כמו-כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 072-2770130

מתכוננים לקניין הארץ בשלימות

ההוראה כיום מהציווי "לך-לך"

כיוון שהעניין המוזכר בפרשתנו בדבר הליכת וכניסת אברהם לארץ־ישראל, ונתינתה לו ולזרעו, שב וחזור ובהוספה מדי שנה כאשר קוראים את הפרשה - נשאלת השאלה:
לאחר שהקב"ה (בפרשתנו) מסר כבר בפועל את ארץ־ישראל לידי בני־ישראל - "לזרעך נתתי את הארץ הזאת גו", "נתתי" לשון עבר, "כבר נתתי" [...] ועל־אחת־כמה־זכמה לאחר שעם־ישראל אכן כבש כבר בפועל את ארץ־ישראל בכיבוש הראשון (כיבוש יהושע) ואחרי כן בכיבוש שני (כיבוש עזרא) - מהי משמעותו העכשווית לפועל של הסיפור בפרשה על יציאתו של אברהם "מארצך" והליכתו "אל הארץ אשר אראך", ושהקב"ה העניק לו את ארץ־ישראל - אלה הם לכאורה מאורעות העבר שאינם שבים יותר עוד על עצמם?

ויש לומר הביאור בזה:

כאשר נתן הקב"ה את ארץ־ישראל לאברהם בכרית בין הבתרים ("לזרעך נתתי את הארץ הזאת" "כבר נתתי" בפועל), הוא כבר נתן לו בפועל (באותה ברית) את כל עשר הארצות. לא רק את שבע הארצות - "את החייתי וגו", אלא גם את כל ג' הארצות - "את הקיני ואת הקניזי ואת הקדמוני". רק שבגלוי ובפועל "לא נתן להם אלא שבעה גויים והשלושה כו' עתידים להיות ירושה לעתיד" - "בימי המלך המשיח", אבל הקב"ה נתן הכל מיד בבת אחת [...].

מכל זה מובן, שמכיוון שבזמן הזה - ואפילו בזמן יהושע ובזמן בית ראשון או בזמן עזרא - החזיקו (לכל היותר) רק בשבעה ארצות ולא בג' הארצות (קיני, קניזי וקדמוני) [...] ממילא חסר בשלימות הקניין של ארץ־ישראל (גם של ז' הארצות).

כשם שהדבר נוגע לארץ־ישראל עצמה, כן הוא בנוגע ליהודים שבארץ־ישראל. אפילו לאחר כיבוש הארץ, עדיין לא היה בכל הזמנים מצב של "כל יושביה עליה" (מציאות אשר בה תלוי קיום דיני היובל) [...].

לפי זה מובן כיצד העניין שבפרשתנו - "לך לך מארצך וגו' אל הארץ אשר אראך", וכן עניין קניין הארץ (עלידי הליכה "לאורכה ולרוחבה") - נוגע לפועל גם בזמן הזה. מכיוון שכל זמן שאין עדיין בפועל את ג' הארצות - קיני, קניזי וקדמוני (ובכלל זה תכלית השלימות של "כל יושביה עליה" - כל בני־ישראל מכל הדורות), בגאולה האמיתית והשלימה - עדיין אוחזים בעיצומו של קניין הארץ (כיוון שאז גם קניין ז' הארצות עדיין אינו בתכלית השלימות), ועדיין נדרש שיהיה "לך לך מארצך וגו'", שבני־ישראל מכל המקומות (ושל כל הדורות) יילכו מחוץ־לארץ "אל הארץ אשר אראך" ויקנו את ארץ־ישראל בשלימותה - כל עשר הארצות.

(מהתוועדות שבת פרשת לך־לך ה'תשנ"ב, התוועדות ה'תשנ"ב כרך א עמ' 256-258 - תרגום מאידיש)

על ההתנגדות בדורנו (ב)

"השם יתברך המשגיח בהשגחה פרטית על כל אחד מבני ישראל... יציל את אנשי חב"ד מהסכנות העומדות על דרכם, ויציל אותם גם מהשמצות, ומנוסה תנועת החסידות בכגון דא..." – כתב הרבי לאחד העסקנים • הצער הנגרם לנשמות הגאונים בשל ההתנגדות כיום • זכות גדולה במיוחד להפיץ המעיינות למרות הפרעות, אך בדרכי נועם ושלום • על מלחמתם של חוגים מסויימים נגד חב"ד, ופסק בית דין של מעלה • רשימה שנייה

בדורותינו אלה בטלה לגמרי ההתנגדות לתורת החסידות אצל כל בני ישראל שמקיימים תורה ומצוות.

כנגד ההתנגדות – להוסיף יותר

אמנם שרידי החושך ו'שיריים' צצו מחדש מדי פעם בפעם, ועמם נאלץ הרבי להתמודד. ביו"ד באלול תשי"ז (אגרות קודש כרך טו עמ' שצז) כותב הרבי:

בודאי למותר להדגיש... שלא לבד שיתרחק כל אחד מהם מהענינים ומהאנשים הנלחמים רחמנא ליצלן, בגלוי ובסתור, בתורת החסידות וענייניה – בהבעלי-שם טוב ואדמו"ר הזקן ותלמידיהם. וגם אין מספיקה כלל ההתחזקות לעמוד על עמדם בזה (היפך הציווי דמעלין דוקא בקודש),

אלא מוכרחה ההוספה והעלייה בכל זה, וההשפעה בכל מקום שידם מגעת בכיוון זה. יומיים אחר-כך, בי"ב באלול תשי"ז (אגרות קודש כרך טו עמ' תבתג) כותב הרבי לבחור ישיבה:

"קללה" שמתקיימת...

יותר מפעם אחת (ראה תורת מנחם כרך ד' [תשי"ב] עמ' 225) חזר הרבי על דברי חותנו כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ (לקוטי דיבורים חלק א מו, א): "המתנגדים הנה במעשיהם ודיבוריהם (כיום) נגד החסידים בנוסח הישן, הם מצערים את נשמת הגאונים זצ"ל אשר בארצות החיים, כי אל תזכור לנו עוונות ראשונים כו", מכיוון שלמפרע נתגלה שמלכתחילה לא היה מקום להתנגדות ולגזרה על תורת החסידות.

וזהו גם תוכן הסיפור אודות אחד מגדולי החסידים, שכאשר אחד מנכדי גדולי המתנגדים ביקש ממנו דבר-מה שהיה חשוב לו ביותר, דרש ממנו החסיד 'לקלל' את המתנגדים, וכשזה ביקש לדעת לאיזו 'קללה' הוא מתכוון, אמר לו ש'יקלל' אותם שיוצאי חלציהם יהיו חסידים...

עכשיו - סיים הרבי - כשעומדים כבר קרוב לביאת המשיח, התקיים גם עניין זה (וציין שנמצא כאן אחד מיוצאי חלציו של אביגדור). פעם אחרת התבטא (תורת מנחם כרך ט' [תשי"ג] עמ' 56):

עוד סיפר הנ"ל:

אדם שהיה מקורב לליובאוויטש נסע בפעם הראשונה לארצות-הברית, וכשהגיע הורה לו הרבי שיסע ללייקווד לשבת. כששב משם, היה מעט מבולבל מה'שאלות' שנשאל אודות חב"ד. ב'יחידות' שלאחר מכן שטח לפני הרבי את כל השאלות ששאלוהו, והרבי השיב לו בפרוטרוט על כל השאלות.

בין השאר שאל גם על קירובו של שז"ר, וקיבל תשובה זהה להנ"ל.

שאלה אחרת שהציג לרבי - מדוע לא השתתף הרבי בהלווייתו של ראש ישיבה מסויים. פני הרבי הרצינו והוא השיב קצרות:

הוא גרם לחמי הרבה עגמת-נפש...

להקדים רפואה

בט"ז אדר תש"כ פונה הרבי במכתב אל אחד מראשי ישיבת טלז בארצות-הברית ('מקדש מלך' כרך א' 60-59):

הגיעני שמועה מוזרה... כאלו פנה כבוד-תורתו לאחד הר[אשי] י[שיבות] בשאלה, האם לצאת גלוי במלחמה וכו' [=נגד החסידות]..

בשנים כתיקונם הייתי אומר שאין יסוד להאמור, אבל - לאחר שקרה בישיבה ידועה שאחד הר[אשי] י[שיבה] עבר בפהרסיא כמה איסורי ל[א]ת[עשה] דאורייתא להרים יד על אחד האברכים ולהכותו בפועל (על למדו תורת החסידות), וכנ"ל דוקא בפומבי... ובטח... יודעים אשר על-פי קדמונים הדין מפורש בשולחן-ערוך שלא שונה ולא שונין לו וכו' וכו'... אמרתי לנפשי... ובחרתי בדרך ישרה לברר גם שמועה האמורה ודוקא ממקור ראשון... היו אירועים נוספים של זריקת בחורים מישיבות שונות ב'עוון' לימודם את תורת החסידות, והרבי התייחס לכך במכתבים ואגרות.

יד החסידים תהיה על העליונה

כתב הרבי לעסקן אגודאי מגזע חב"ד, הרב שמואל-אלעזר שאולזון, בכ"ד מנחם אב תשי"ט

כותב על-דבר הקישויים שפוגש ושלפי-דעתו קשורים הם בזה שיודעים שלומד חסידות דברי-אלוקים-חיים וגם משפיע על אחרים בכגון דא. והנה אם אמת נכון הדבר, אשרי חלקו שזכה להפיץ מעינות דא"ח סתים דאורייתא באופן שהרגישו בזה גם בהלעומת-זה ורוצים להפריעו. והרי זה עצמו צריך לעורר בו כוחות ומרץ נוספים לעשות ככל האפשרי אשר המאור שבתורה יתגלה באופן דהולך ומתפשט והולך ועולה, שאין לך דבר גדול מזה.

ואף שמוכן שפעולת בני-ישראל צריכות להעשות בדרכי נועם דוקא ובדרכי שלום, הרי אין זה נוגע בגוף הענין, כ-אם באופן הבאתו על הפועל, ואחד הפרטים בזה לא להגדיל לא בעיני עצמו וגם לא בעיני אחרים את ההעלמות וההסתרים...

ממשך הרבי וכותב:

כיון שנראה ממכתבו שעוד מחביריו ש' נתפסו על דברי תורת החסידות, שכתוב בה כי היא חיך ואורך ימיך, בטח ימצא אופן למסור גם להם את הנ"ל.

בד בבד מאחל הרבי ("זיהי רצון") "שכל אלו שנדמה להם שרוצים להעלים על זה - יעמדו על האמת שאין זה רצונם האמיתי כי בפנימיות נפשם כל אחד מבני-ישראל רוצה להתקשר בפנימיות התורה כיון שרוצה להתקשר בפנימיות הקב"ה שזוהי הדרך לזה"...

דע מה שתשיב

שח הרב יהודה-לייב שפירא:

אחד המשולחים שאספו כסף למוסדות חב"ד בארץ-הקודש היה נשאל תמיד בעת סיוריו שאלות ו'קושיות' על הרבי. פעם אחת הגיע האיש ל-770 וסיפר לבחורים הלומדים שם, שהתקיפו אותו על שהרבי מקרב את שז"ר. שכנעו אותו הבחורים שישאל את הרבי והוא עשה על-פי עצתם. תשובתו של הרבי היתה:

ראה כמה דברים טובים נעשו על-ידי שז"ר: הוא סייע ליהודי רוסיה. בשעה שביקשו להעמיד פסל בירושלים (ת"ו) - הוא דאג לבטל זאת. ועוד. וראה בהרחבה בספר 'נשיא וחסיד' בכמה מקומות.

(תשורה כ"ב אלול תש"ע, עמ' 24):

מאשר הנני קבלת מכתביו מי"ב ומי"ז מנ[חם]א[ב] - לאחרי הפסק הכי ארוך. ומוכרחני לאמר שבתמהון קראתי את תוכנם, כי כנראה שמי שהוא "המציא" לו ידיעות מסולפות בהנוגע להמלחמה המתנהלת נגד חב"ד זה כ[מה] וכן[מה] חדשים מחוגים ידועים, שלכן כותב שכאילו הענין שהופלטו ביטויים פלונים, בלשונו, מחמומי מוח וכו', בה בשעה שהם ממשיכים בזה כ[מה] וכן[מה] חדשים וכמה שנים, אלו הקובעים שיטת חוגים אלו הידועים ואופן פעולותיהם.

ואין מעניני לפרט כאן כל מה שאירע פעם ונשנה ונשלש כו'. וגם באותם הענינים שהובטחתי בפירוש, שישתנו לטוב...

הרבי ממשיך:

וכיון שידוע פסק בי[ת] ד[ין] של מעלה, אשר בגלל המסירות נפש הלזו, של רבנו הזקן, על תורת החסידות, פסקו בבית דין של מעלה, אשר בכל ענין של תורה יראת שמים ומדות טובות, תהי[ה] יד מקושריו והולכי[ם] בעקבותיו על העליונה, תקותי חזקה שלמרות כל פעולותיהם נגד חב"ד ועניני[ה], יקוים פס[ק] ד[ין] בי[ת] ד[ין] של מעלה האמור גם בא[רץ] הק[דש] ת[בנה] ו[תכונן] ואפילו בירושלים עי[ר] הק[דש] ת[בנה] ו[תכונן]. אלא שתפלתי שיהי[ה] זה בדרכי נועם ובדרכי שלום, מתוך שיתוף פעולה עם כל אלו החרדים לדבר ה' ומצוותיו, שיתגברו גם הם בהנהלת חוגים הנ"ל על כל אלו הרוצים ללקח מלחמה האמורה - שת[ודה] ל[א-ל] מעטים הם, ואפשר רק יחידים, אלא שפעולותיהם הם כנראה בהתלהבות ובמרץ יותר, מ[ה] שא[ין] כ[ן] לאלו שרוצים לשמור על השלום והשיתוף פעולה ואיחוד כל הכחות של שומרי תורה ומצוה.

הרבי חותם את מכתבו ("בברכה לבשורות טובות בכל האמור וגם בענייניו הפרטים") ואחר כך ממשיך:

איני רוצה להאריך בהנ"ל כפי הצורך, כיון שאפשר ייצר לו במשרתו וכו' - אבל, לכאורה, אין הם יכולים להכריחו שגם הוא ישתתף במלחמה נגד חב"ד תורת אד[מו"ר] הז[קן] - כיון שסו[ף] ס[נוף] זהו גזע צור מחצבתו.

הרקע למלחמה זו היתה כנראה בהמשך

להחלטת הרבי בנוגע לבתי-הספר של 'רשת אהלי יוסף יצחק' ("לבתי הספר המתנהלים על-ידי עסקנינו") - "...אי היציאה מחינוך הממלכתי דתי, כפי השערתי אז, וכמו שנוכחתי עתה, הרי על-ידי אי יציאה זו עלה ביד עסקני חב"ד - אף כי במסירות-נפש - לחנך מאות ילדים וילדות מבני ישראל בחינוך כשר, ועוד יותר מכשר בלבד" (לשון הרבי במכתבו מכ"ו טבת תשט"ו - 'מקדש מלך' כרך ב' עמ' 317-316).

וכפי שכתב הרבי לעסקן הנ"ל שנים אחדות קודם לכן, ב"ב במרחשוון תשי"ד (אגרות קודש כרך ה, עמ' כ):

השקפת התורה היא אשר במקום שאפשר להציל ילד מחינוך של כפירה רחמנא-ליצלן לחינוך של הידור מצוה בתכלית וכו' בודאי צריך לעשות כל ההשתדלות בזה, ואם אי אפשר באופן כזה אלא על-כל-פנים לחינוך של שולחן ערוך גרידא בלא לפני משורת הדין, או עוד גרוע מזה על-כל-פנים לחינוך של שמירת עיקרי הדת והחמורות שבתורה, הרי גם כן צריך להשתדל להצילו ובלבד שלא יטמע בין העכו"ם ולקבל חינוך של כפירה רחמנא-ליצלן.

וכל האומר שבאופן כזה הרי מה לו ולצרה הזאת, ובפרט לאחרי שכבר היה הילד ברשותו ומושך את ידו מפני היראה מה יאמרו הבריות, הרי זה לא רק גורם אלא גם דוחה בידי ממש את התלמידים אלו ומוסרם לחינוך נגד דתי... ועל-אחת-כמה-וכמה שמפני חשבונות של פוליטיקה וכיוצא-בזה אסור לאבד אפילו נפש אחת מישראל, ועל-אחת-כמה-וכמה כשהנדון הוא על-דבר מאות ואלפים מבני ישראל.

וכך חותם הרבי:

בסיום המכתב הנ"ל, אשר מפחד על הדרך שבה מובלת תנועת חב"ד,

הנה נכון יהיה לבו בטוח, אשר השם-יתברך המשגיח בהשגחה פרטית על כל אחד מבני-ישראל - שכן היא תורת הבעש"ט - יציל את אנשי חב"ד מהסכנות העומדות על דרכם, ויציל אותם גם מהשמצות, ומנוסה תנועת החסידות בכגון דא - מעת הוסדה והולדה בימי הבעש"ט ורבנו הזקן עד לימינו אלה.

פרשת לך-לך

לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך (יב,א)

ציווי זה מופנה לנשמתו של כל יהודי ויהודי, אשר צריכה לרדת ממקור חוצבה בעולמות העליונים, דרך השתלשלות מדרגות רבות, עד לעולם הזה:

"מארצך" - מבחינת רצון העליון (ארץ מלשון רצון);

"ממולדתך" - מבחינת חכמה העליונה (הנקראת 'אב');

"מבית אביך" - מבחינת בינה (שהיא בית וכלי לאב, חכמה);

"אל הארץ" - לעולם הזה הגשמי;

"אשר אראך" - אשר אני, מהותו ועצמותו יתברך, אראה לך. רק בעולם הזה מסוגלת הנשמה להמשיך ו'לקחת' את עצמות הבורא, עלידי עסק התורה והמצווה.

(לקוטי שיחות, כרך א, עמ' 15)

מארצך וממולדתך ומבית אביך (יב,א)

"מארצך" - מרצונותיך; "ממולדתך" - ממידותיך; "מבית אביך" - משכלך. אף שרצונותיו של אברהם, וכן שכלו ומידותיו, היו חדורים קדושה, מכל מקום, הם כוחות שלו (אמנם של קדושה, אבל מציאות דקדושה); ועליו ללכת "אל הארץ אשר אראך" - העבודה שהקב"ה מראה לו. אמנם, גם לפני ציווי זה פרסם אברהם אלוקות בעולם והכניס רבים תחת כנפי השכינה, אבל הוא עשה זאת מצד הכרתו והבנתו באלוקות; ואילו לאחר הציווי נכנס לסדר חדש - פרסום אלוקות מצד ציווי ה', בתור שליח ה'.

(לקוטי שיחות כרך כ, עמ' 58)

מארצך וממולדתך ומבית אביך (יב,א)

התורה אינה מזכירה את גדולתו של אברהם (שהכיר את בוראו, שמסר נפשו על קידוש ה' באור-כשדים, ועוד), כפי שאנו מוצאים אצל נח (שקודם שהקב"ה דיבר אליו מקדימה התורה ומספרת שהיה צדיק ותמים). מדוע?

יש לומר, שאצל כל העמים, ההתקרבות לאלוקות תלויה בכך שהם מכירים בקב"ה ומתקשרים אליו. אך אצל עמי-ישראל מתבסס עיקר קירובם לאלוקות ומציאותם כיהודים על כך שהקב"ה בחר בהם. וכאן יש רמז לעניין זה - שייחודו של אברהם אבינו כיהודי ומעלתו הגדולה אינם מתחילים בכך שהוא התקרב לבורא, אלא שהקב"ה הכדילו וייחדו; הקב"ה ציווה והוא קיים.

(לקוטי שיחות כרך כ, עמ' 305)

ויוצא אותו החוצה (טו,ה)

אמר לפניו - ריבוננו-של-עולם, נסתכלתי באצטגנינות שלי, ואיני ראוי להוליד בן. אמר ליה: צא מאצטגנינות שלך, שאין מזל לישראל (שבת קנו)

התוספות הקשו על זה: איך אפשר לומר שאין מזל לישראל, והרי אמרו רז"ל (מו"ק כח) "בני, חיי ומזוני - לאו בזכותא תליא אלא במזל תליא"?
מתרץ אדמו"ר הזקן:

ודאי שיש מזל לישראל, כדמוכח גם ממה שאמרו רז"ל (שבת נג) "אדם אית ליה מזלא", וכן - "הכול תלוי במזלא" (זוהר ח"ג רפט). אלא שאינה דומה בחינת המזל של ישראל לבחינת המזל של אומות העולם. המזל של אומות העולם הוא - המזלות, שבעים השרים והכוכבים, שחלק ה' להם; ואילו ישראל אינם נתונים לשליטת המזלות, ומזלם הוא בחינת "אין", שלמעלה מהשתלשלות. וכך יש לפרש את מאמר חז"ל: "אין - מזל לישראל", המזל של ישראל הוא בחינת ה'אין'.

(ליקוטי תורה דברים עא, ד)

והאמין בה' ויחשבה לו צדקה (טו,ו)

כלום יש פלא וחדידוש בזה שאברהם אבינו ע"ה, שמסר את עצמו למיתה על קידוש ה' בכבשן האש, האמין בהבטחת ה' שיהיה לו בן?
אמר אדמו"ר הזקן:

תשוקתו של אברהם היתה שיהיה לו בן שיירש את דרך עבודתו בעבודת ה'. ועל זה הובטח "אשר יצא ממעיך הוא יירשך". אבל הוקשה לאברהם: הלא יצחק הוא בעל בחירה, וכיצד אברהם יכול להיות בטוח שילך בעקבותיו? לכן נחשבה לו לזכות העובדה שהאמין בהבטחה זו.
כיצד, באמת, היה יכול הקב"ה להבטיח הבטחה כזו, והרי עלידי כך שוללים מיצחק את הבחירה החפשית? אלא הידיעה שלמעלה אינה מכריחה את הבחירה, כידוע.

(שמועות וסיפורים חלק ג, עמ' 203)

במה אדע כי אירשנה (טו,ה)

כיצד אפשר להבין את העובדה שאברהם ביקש אות וסימן להבטחת הקב"ה, וכי הבטחתו של הקב"ה עצמה אינה מספקת?

הביאור בזה: רז"ל אמרו (בבא־בטרא קל) "אין למדין הלכה לא מפי לימוד כו' (שאם לומד הרב דרך לימודו ואמר 'מסתבר טעמא דפלוני חכם' אין תלמידיו למדין משם הלכה, דשמא אם יבא לידי מעשה יקדק יותר ויראה טעם אחר בדבר, רשב"ם), עד שיאמרו לו הלכה למעשה". הווי אומר: הדיבור אינו מכריח שהדבר יבוא לידי מעשה בפועל, ובהחלט ייתכן הפסק בין הדיבור למעשה. לכן צריכה להיות פעולה מיוחדת שתוריד מדיבור למעשה.

ולכן, אף שהקב"ה הבטיח לאברהם בדיבור לתת את הארץ לישראל, מכל־מקום אברהם חשש שמא לא 'יומשך' הדבר מדיבור למעשה, כי מחמת חטאיהם לא יהיו ישראל ראויים לקבל את הארץ. ואף שההבטחה מוכרחה להתקיים (שהרי הקב"ה הוא המבטיח) - עדיין קיים החשש שמא יהיה זה רק ברוחניות, ולא 'יומשך' כלל למטה בגשמיות. וברור שאם ה'המשכה' תהיה ברוחניות בלבד, רק יחידי סגולה יוכלו לזכות בכך, כי לא כולם יהיו 'כלים' להשפעה. מה־שאינן כשה'המשכה' היא בגשמיות - הרי היא לכל בני־ישראל בשווה.

לכן ביקש אברהם כריתת־ברית בעניין של מעשה־בפועל. ואז כשההבטחה מלווה במעשה־בפועל בהכרח הוא שתינתן הארץ בפועל (בגשמיות) לישראל.

(אור התורה כרך א, דף פב)

השלמת פרטים על הקשרים עם גדולי התורה

ראיתי מה שנכתב בשמי במדור 'ניצוצי רבי' בגיליון הקודם, וברצוני להעמיד את הדברים על דיוקם. אבי, הרה"ג הרה"ח מוהר"ר ליפמאן ע"ה שפירא, היה מיודד עם הרב מרדכי ע"ה גיפטר, ראש ישיבת טלז בקליוולנד.

פעם אחת השתתף אבי בחתונה בישיבת טלז, וראיתי שאחרי החופה עמד אבי ושוחח עם הרב גיפטר זמן ממושך. עמדתו מן הצד ולא ידעתי על מה דיברו. אבי סיפר לי אחר־כך שדיברו על ליובאוויטש ועל הרבי. הרב גיפטר אמר לו שבלי ספק שהרבי הוא מגדולי הדור, והתבטא: "אתם אומרים שהוא הגדול בדור, בה"א הידיעה, ואנו אומרים שהוא אחד מגדולי הדור, ומתייחסים בהדרת־כבוד לליובאוויטש ולרבי", והאריך בזה הרבה.

בין הדברים סיפר שפעם אחת שמע על תלמיד בטלז שדיבר סרה נגד הרבי. הוא אמר שהורה לו לנסוע ל-770, ולהסיר נעליו ולקבל נזיפה מהרבי (הוא רק אמר בתוך הדברים שיש איזה פרט בליובאוויטשער שמפריע לו). הוא ביקש מאבי למסור לרבי את כל מה שאמר עליו.

כשאבי נכנס ל'יחידות', לאחר שסיים לדבר על ענייניו הפרטים, אמר לרבי שיש לו שליחות מהרב גיפטר, והתחיל לספר את כל מה שאמר לו.

הרבי נשען על הכיסא (כי בדרך־כלל לא היה נשען על כיסאו) והקשיב לכל הפרטים. באותו זמן פתח המזכיר את הדלת לרמז לאבי שיצא, אך הרבי רמז בידו הק' למזכיר שלא להפריע, וכל הזמן הייתה ניכרת שביעות רצון על פני הרבי.

לבסוף אמר לו הרבי: "ס'איז אַראָפּ אַ התנגדות פון נאָך אַ איד. ס'איז ניטאָ קיין גרעסערע נחת רוח [למעלה?]? ווי ווען עס גייט אַראָפּ אַ התנגדות אויף חסידות" [=ירדה התנגדות מיהודי נוסף. אין נחת־רוח גדולה יותר מהידיעה שירדה התנגדות על חסידות].

לא הייתי נוכח ב'יחידות' זו, אבל מיד לאחר ה'יחידות' סיפר לי אבי את הנ"ל. עם זה, הייתי פעם אחת קודם לכן ב'יחידות' אצל הרבי עם אבי, וזוכר אני שהרבי שאל את אבי אם הוא יודע מה גרם שיש לטלז התנגדות כלפי ליובאוויטש, והלוא בטלז שבליטא היו מיודדים עם ליובאוויטש. הרבי סיפר לאבי ש'שמואל לויטין היה מוסר שיעור תניא בישיבה בטלז. נראה שמשום כך, כששמע לאחר מכן על מה שאמר הרב גיפטר, היה שבע רצון מאוד.

אבקש גם להוסיף פרטים ולהשלים את מה שנכתב בקשר למענה של הרבי על דו"ח שנכתב לאחר חזרת דא"ח:

זה היה מענה על דו"ח שכתבתי (וחתמו עליו כל המשתתפים) לאחר פגישה שהייתה לנו עם הרב יוסף בער ע"ה סולובייצ'יק, ובה דיברנו על כמה וכמה עניינים בנגלה של הרבי, כמו שיטת הרבי על העובר את קו התאריך באמצע הספירה, שיטתו בנוגע לגדר מצוות תשובה לדעת הרמב"ם, בנוגע למצוות עשיית הארון וכו' וכו'.

כשמסרנו לרבי את הדו"ח הנוגע לעניינים שדיברנו, כתב לנו בזה הלשון:

ת"ח [=תשואות חן] על הדו"ח.

בודאי שקו"ט [=שקלו וטרו] (וכאן סימן הרבי חץ לעבר כל השמות שהיו חתומים על הדו"ח) גם משלהם בעניינים הנ"ל (ולא רק חזרה בהנדבר בהתוועדות) ותבוא ע"ב [=עליהם ברכה].

הרב יהודא לייב שפירא, ראש הישיבה הגדולה, מיאמי ארה"ב

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת לך-לך¹

ח' במרחשוון

בקריאת ההפטרות קרא הרבי "וקוּי ה' יחליפו כוח" (ישעיה מ, לא) הצירי תחת הוא"ו².

יום שני

י' במרחשוון

תענית 'שני' קמא. בימינו אלה, אין נוהגים

בתעניות בה"ב³, גם (ואדרבה - בעיקר) בחוגי החסידים. כמובן, הנוהגים להתענות - ימשיכו במנהגם הטוב, ואין להתיר להם אלא לצורך, כמו חולשת בריאות הגוף; אך חובת הכול היא להוסיף בימי רצון' אלו בקו השמחה בגלוי, ב"פיקודי ה' ישרים, משמחי לב"⁴.

יום חמישי

י"ג במרחשוון

תענית 'חמישי'.

* סוף זמן קידוש לבנה לכתחילה - יום חמישי בלילה, אור ליום שישי, בשעה 12:14.

(3) למרות שהעניין נפסק בשו"ע הבי"ב ובשו"ע אדמו"ר הזקן (בסימן מיוחד, או"ח סי' תצב), וסיבתו: "לפי שחוששין שמא מתוך משתה ושמתח המועד באו לידי עבירה". ולפני כמאה שנה התרעם הגר"ע גרודזנסקי ז"ל בוולגה על רב גדול "שהנהיג כמה קולות בסדר דבה"ב ויו"כ קטן..." (ראה מבוא לקונטרס ומעין עמ' 25).

(4) 'התוועדות' תשמ"ח ח"ג עמ' 258 ואילך, וראה שם ביאור טעמו של דבר - אם כי הרבי נשיא דורנו בעצמו הקפיד להתענות בתעניות אלו.

(1) כן הוא שם הפרשה בתורה-אור, תורת-חיים וכו', עד היום-יום ולקוטי-שיחות ועד בכלל.

(2) הרה"ח ר' יוסף-יצחק שיחי אופן והרה"ח ר' טוביה שיחי זילברשטרום (האחרון כתב הביתה כששמע זאת לראשונה מפי הרבי, כיוון שלמד לקרוא אחרת), כדעת האבן-עזרא שהביא המנחת-שי בתהילים לז, ט וכן הוא במסורה שבמקראות גדולות שלו ושלנו, וכן נדפס בחומש 'תורה תמימה' שממנו קרא הרבי את ההפטרות. ולא כדעת הרד"ק והמנחת-שי עצמו, וכנדפס בחומש היידנהיים, בתנ"ך קורן, בתנ"ך ברויאר (שממנו נעתק 'ספר ההפטרות - חב"ד', הוצאת קה"ת תשנ"ה) ובתיקון 'איש מצליח', שהצירי תחת היו"ד וקוראים "וקוּי". זאת למרות שלדעת הראב"ע והמסורה הנ"ל הרי בתהילים שם צריך לומר "וקוּי", ולמעשה בכל ספרי התהילים, גם בתהילים 'אוהל יוסף יצחק' שלנו, נדפס "וקוּי", אם כי לא ידוע איך קרא הרבי שם.

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' **אברהם משה דייטש** והרה"ח ר' **גבריאל גופין** שיחיו

ולע"נ האחים הרה"ח ר' **זלמן יודא** ור' **יוסף יצחק**,

בני הרה"ח ר' **שלום ישעי'** ע"ה **דייטש**